

ANA ŠVERKO**Znanstvena suradnica****u Institutu za povijest umjetnosti****– Centru Cvito Fisković u Splitu****Arhitektonski projekti****Giannantonija Selve u Dalmaciji****u razdoblju klasicizma****Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet****Mentori: Doc. dr. sc. Karin Šerman,****Prof. dr. sc. Ivo Babić****Disertacija je obranjena 29. lipnja 2011.****pred povjerenstvom:****V. pred. dr. sc. Zlatko Karač****Prof. dr. sc. Vladimir Bedenko****Doc. dr. sc. Katarina Horvat-Levaj****Doc. dr. sc. Karin Šerman****Prof. dr. sc. Ivo Babić****SAŽETAK**

U doktorskom su radu analizirani nacrti Giannantonija Selve (1751.-1819.), jednog od najznačajnijih talijanskih klasicističkih arhitekata, izrađeni za trogirsku obitelj Garagnin oko 1800. godine, te uglavnom nepoznata korespondencija između naručitelja Ivana Luke Garagnina (1764.-1841.) i projektanta, kao i ugovori o izvedbi građevina.

Autorica doktorskog rada je, uz nekoliko ranije poznatih, brojne nepotpisane nacрте iz Muzeja grada Trogira i Državnog arhiva u Splitu atribuirala Giannantoniju Selvi uz pomoć pratećih pisama i ugovora sačuvanih u obiteljskoj arhivi Garagninovih, koji su također pohranjeni u splitskom Državnom arhivu, te tako stvorili podlogu za ovaj rad.

Disertacijom je pokazano da je Selva za Trogir i okolicu projektirao građevine različitog karaktera i namjene: planove za transformaciju obiteljske rezidencije Garagninovih koja obuhvaća kompleks građevina iz različitih razdoblja uz sjeverna trogirsku gradska vrata; potom građevine za prvi privatni botanički vrt u Hrvatskoj, ujedno i prvi klasicistički agrarni park, na imanju Garagninovih na trogirskom području Travarica, pri čemu je u arhivi Garagninovih

sačuvan jedini dosada poznati Selvin komplet nacрта unutrašnjeg uređenja nekog prostora; i konačno, izradio je projekte za ladanjske i gospodarske građevine na imanju Garagninovih u Divuljama kod Trogira u sklopu *ferme ornée* (doslovno: "uljepšanog gospodarstva"), također prvog primjera ovog tipa u hrvatskim okvirima. Raznolikost narudžbi omogućila je tipološku analizu prema tadašnjim podjelama.

Istraživanje arhivske građe pokazuje da I. L. Garagnin, Selvin naručitelj, u toj suradnji nije samo definirao projektne zadatke, već je često i vlastitim crtežima, koji se u disertaciji također donose, usmjeravao projektanta prema željenim rješenjima. U razdoblju početka modernog doba i građanskog društva, prepoznaje se time i nova uloga – ona kritičara, u arhitekturi tada često svojstvena naručitelju, koji osobno doprinosi stvaralačkom procesu, kako bi rezultat iskazao njegov vlastiti odnos spram arhitekture i pejzaža.

Selvini projekti za Dalmaciju obrađeni ovom disertacijom upotpunjuju dosadašnja saznanja o arhitektonskom pristupu, opusu i stajalištu toga istaknutog venecijanskog klasicističkog arhitekta. U svojoj idejnoj fazi ti projekti svjedoče o klasicističkoj transformaciji arhitektonskih tipova ustanovljenih u renesansi, o Selvinim uzorima, izboru dekorativnih oblika, tretmanu interijera, te o prihvaćanju novih, jednostavnijih i razložitijih organizacijskih shema. Kroz prezentirane i obrađene nacрте i pisma Selve, Garagnina i izvođača građevinskih radova, disertacija pak donosi i dragocjene podatke o načinima gradnje i upotrebi građevnih materijala u Dalmaciji toga vremena, za tipološki raznorodne građevine.

I premda je Selvina arhitektura u Dalmaciji bila tek dijelom ostvarena, a i ono što je realizirano kasnije je bilo mahom uništeno, Selvino djelovanje u Dalmaciji ovom se disertacijom suvereno smješta u kontekst hrvatske, ali i europske klasicističke arhitekture. Pokazano je da Selvini sačuvani projekti za Dalmaciju ne predstavljaju samo usputnu epizodu u njegovu stvaralaštvu, već čine značajan dio njegova opusa. S obzirom na to da su ti Selvini projekti većim dijelom ostali neostvareni, ističe se doprinos neostvarenih projekata u općoj povijesti arhitekture. x